

3. lekce

Skloňování maskulin na -ος, -ας, -ης

Singulár

nom.	ο	-ος	γιατρός	-ας	άντρας	-ης	ναύτης
gen.	του	-ου	γιατρού	-α	άντρα	-η	ναύτη
ak.	το(ν)	-ο	γιατρό	-α	άντρα	-η	ναύτη
vok. ¹		-ε	γιατρέ	-α	άντρα	-η	ναύτη

Plurál

nom.	οι	-οι	γιατροί	-ες	άντρες	-ες	ναύτες
gen.	των	-ων	γιατρών	-ων	αντρών ²	-ων	ναυτών ³
ak.	τους	-ους	γιατρούς	-ες	άντρες	-ες	ναύτες
vok.		-οι	γιατροί	-ες	άντρες	-ες	ναύτες

Maskulina na -ος

- **Proparoxytona** (slova, která mají přízvuk na 3. slabice od konce) posouvají přízvuk na předposlední slabiku, je-li poslední slabika z historického hlediska dlouhá (ω, η, ου).
 - o genitiv singuláru: ο άνθρωπος, του ανθρώπου
 - o akuzativ plurálu: ο δάσκαλος, τους δασκάλους
 - o genitiv plurálu: ο κάτοικος, των κατοίκων
 - o výjimka – nepatří pro slova, která nepatří ke staré slovní zásobě, např. ο ανθόκηπος, του ανθόκηπου, των ανθόκηπων
- Někteří **paroxytona** (slova s přízvukem na 2. slabice od konce) – **vlastní** jména tvoří vokativ singuláru na -ο.
 - o ο Πέτρος, Πέτρο! ο Νίκος, Νίκο! ο Αλέκος, Αλέκο! ο Γιώργος, Γιώργο!
 - o výjimka – ο γέρος, γέρο! ο θεός, θεέ! θείο!

¹ Vokativ nemá člen!

² Dvouslabičná substantiva na -ας typu άντρας, μήνας zachovávají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabice, jak tomu bylo ve staré řečtině.

³ Paroxytona maskulina (slova s přízvukem na 2. slabice od konce) na -ης posouvají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabiku.

Maskulina na -ας

- **Proparoxytona** (slova s přízvukem na 3. slabice od konce) **posouvají v genitivu plurálu přízvuk na 2. slabiku od konce**, neboť poslední slabika je z historického hlediska dlouhá (ω, η, ου).
 - ο πίνακας, των πινάκων, ο φύλακας, των φυλάκων
- **Mužské a-kmeny** typu ταμίας posouvají **v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabiku**.
 - ο ταμίας, των ταμιών
- **Dvouslabičná substantiva** typu άντρας, μήνας **mají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabice**.
 - ο άντρας, των αντρών, ο μήνας, των μηνών

Maskulina na -ης

- **Paroxytona** (slova s přízvukem na 2. slabice od konce) **posouvají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabiku**.
 - ο ναύτης, των ναυτών, ο ράφτης, των ραφτών

Skloňování feminin na -α, -η

Singulár

nom.	η	-α	χώρα	-η	νίκη
gen.	της	-ας	χώρας	-ης	νίκης
ak.	τη(ν)	-α	χώρα	-η	νίκη
vok.		-α	χώρα	-η	νίκη

Plurál

nom.	οι	-ες	χώρες	-ες	νίκες
gen.	των	-ων	χωρών ⁴	-ων	νικών ⁵
ak.	τις	-ες	χώρες	-ες	νίκες
vok.		-ες	χώρες	-ες	νίκες

Feminina na -α

- **Genitiv plurálu má přízvuk na poslední slabice.**
 - ο η δουλειά, των δουλειών, η γλώσσα, των γλωσσών, η θάλασσα, των θαλασσών
- Výjimka – **neplatí** pro feminina zakončená na **-άδα, -ίδα, -ότητα, -ύτητα, která mají v genitivu plurálu přízvuk na 2. slabice od konce**, protože jsou výsledkem vývoje jiného starověkého deklinačního typu.
 - ο η ομάδα, των ομάδων, η ελπίδα, των ελπίδων, η κοινότητα, των κοινοτήτων, η ταχύτητα, ταχυτήτων

Feminina na -η

- **Paroxytona** (slova s přízvukem na 2. slabice od konce) **posouvají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabiku.**
 - ο η νίκη, των νικών, η τέχνη, των τεχνών
 - ο výjimka – genitiv plurálu od η φίλη je των φιλαινάδων
- **Proparoxytona** (slova s přízvukem na 3. slabice od konce), která většinou nepocházejí ze staré slovní zásoby, nemají genitiv plurálu.
 - ο η άνοιξη, -

⁴ Genitiv plurálu feminin na -α má přízvuk na poslední slabice.

⁵ Paroxytona feminina (slova s přízvukem na 2. slabice od konce) na -η posouvají v genitivu plurálu přízvuk na poslední slabiku.

Skloňování neuter na -ο, -ι, -μα

Singulár

nom.	το	-ο	βιβλίο	-ι	παιδί	-μα	γράμμα
gen.	του	-ου	βιβλίου	-ιού	παιδιού	-ματος	γράμματος
ak.	το	-ο	βιβλίο	-ι	παιδί	-μα	γράμμα
vok.		-ο	βιβλίο	-ι	παιδί	-μα	γράμμα

Plurál

nom.	τα	-α	βιβλία	-ια	παιδιά	-ματα	γράμματα
gen.	των	-ων	βιβλίων	-ιών	παιδιών	-μάτων	γραμμάτων ⁶
ak.	τα	-α	βιβλία	-ια	παιδιά	-ματα	γράμματα
vok.		-α	βιβλία	-ια	παιδιά	-ματα	γράμματα

Neutra na -ο

- **Proparoxytona** (slova s přízvukem na 3. slabice od konce) **posouvají přízvuk na předposlední slabiku, je-li poslední slabika z historického hlediska dlouhá** (ω, η, ου).
 - o genitiv singuláru – το γυμνάσιο, του γυμνασίου
 - o genitiv plurálu – το άλογο, των αλόγων
 - o výjimka – naplatí pro slova, která nepatřila ke staré slovní zásobě, např. το σίδηρο, του σίδηρου, το σύννεφο, του σύννεφου

Neutra na -μα

- **V genitivu plurálu se přízvuk posouvá na 2. slabiku od konce**, protože poslední slabika je z historického hlediska dlouhá.
 - o Το γράμμα, των γραμμάτων, το δέμα, των δεμάτων
- **Přízvuk může být nejdál na 3. slabice od konce!**
 - o genitiv singuláru – το άγαλμα, του αγάλματος
 - o nominativ singuláru – το ύφασμα, τα υφάσματα

⁶ V genitivu plurálu se přízvuk posouvá na 2. slabiku od konce, protože poslední slabika je z historického hlediska dlouhá.